

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

גיליון צ"ט
פרשת עקב
תשפ"ד



אור התפילה

ליקוטים מדברי רבינו בעניני עבודת התפילה

'צא מן התיבה' (בראשית ח טז), היינו מן הדיבור שלך בשעת תפילתך, 'אתה ואשתך' רוצה לומר שלא תהא כוונתך בשבילך או בשביל בני ביתך, רק שכל תיבה שאתה מוציא מפידך יהיה בשביל השכינה וד"ל.

(עמוד רנט)

'בפרקים שואל מפני הכבוד, ומשיב שלום לכל אדם' (ברכות יז.), הפירוש הוא 'בפרקים' אם אנו ח"ו בעלמא דפרודא שפגמנו מאוד, אזי 'שואל' פירוש אנו שואלים ומבקשים מה' מפני הכבוד, עשה למען כבודך אם לא למעננו, זהו מתתא לעילא, 'ומשיב שלום' מעילא לתתא, אפילו לאותן הנשמות שפגמו מאוד, שהמה רק בכלל אדם, אף על פי כן יש להן תיקון על ידי בחינת 'למעני למעני אעשה', וד"ל.

(עמוד רלד)

אור הפרשה

דברי תורה מרבינו בתוספת ביאור בסוגריים מרובעות

'ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה' (בראשית מא טז)

פירוש יוסף הוא הצדיק שנקרא יוסף, שמוסיף בכל פעם בעבודת ה', אומר אל פרעה היינו הסטרא אחרא, כי פרעה הוא אותיות הערף (פע"ח שער חג המצות פ"א), 'בלעדי' פירוש שזה ידוע שהקליפה יניקתה מניצוץ הקדוש שבה המחייחו (פע"ח שער הפורים פ"ו), כי בלא זה לא היה לה קיום אף שעה אחת, וזהו שאומר הצדיק אל הסטרא אחרא 'בלעדי', היינו שממני לא יהיה לך חלק, רק 'אלוקים יענה את שלום פרעה', אלוקים הוא מלשון דין (ב"ר לג ג), משם יהיה שלומך וד"ל.

(עמוד עה)

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
3:41	4:16	3:36	4:11	4:15	4:02	כניסת השבת
4:57	5:33	4:51	5:20	5:18	5:17	יציאת השבת
5:12	5:47	5:03	5:41	5:50	5:54	רבינו תם



אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

כותב (ב)

ספר שכתובות אותיות בחודי דפיו - המנהג להקל לפתוח את הספר ולסגרו, ומכל מקום מכון להחמיר כשיש לו ספר אחר.

אולם אם יש על חודי הדפים ציורים חסרי משמעות - אין בזה סרך ונדנדור איסור לכו"ע.

מותר לילך בנעל שעל גבי סוליתו חקוקים ציורים או אותיות, אף שבזמן הליכתו על גבי אדמה רכה מוטבעים ציורים אלו על האדמה, כיון שאינו מכויץ כלל לעשיית הציורים.

מנעול העשוי לפתוח על ידי סיבוב מסוים של מספרים או אותיות - מותר להשתמש בו בשבת. ויש מי שחוכך בזה להחמיר.

משחק חמש עשרה, שהוא לוח אשר במסגרתו נמצאים מחשה עשרה מרובעים מסומנים באותיות או מספרים והם ניתנים להזזה - מותר לשחק בו בשבת.

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור העבודה

פנינים מרכיניו בעניני דרכי עבודת ה'

'סקילה שריפה הרג וחנק' (סנהדרין מט:), על דרך העבודה הוא כן, 'וסקלתו כאכנים ומת' (דברים יג יא), הפירוש הוא, אם חס ושלום נתחייב סקילה. אזי העצה לזה 'כאכנים' - המה האותיות, לומר האותיות והתיבות של תורה ותפלה בהתלהבות, אזי 'ומת', יהיה תיקון למה 'שהרשעים בחייהם קרוים מתים' (ברכות יח:), 'שריפה' היינו שיהיה לו התלהבות ורשפי אש לעבודת השם, ויתתקן אם ח"ו נתחייב שריפה. 'הרג וחנק', היינו שיאנס את עצמו לעשות מעשים טובים אף שאין לבו נוטה לזה, ויהיה תיקון אם חס ושלום נתחייב הרג וחנק.

'אם חסר אחת מכל סמניה חייב וכו' (יומא נג:). הפירוש הוא שחיסר או באהבת ה' או באהבת התורה או באהבת ישראל ח"ו וכו', כי 'קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולא חד' (זוהר ח"ג עג:), ורבן שמעון בן גמליאל אומר הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף, איתא בספרים 'עצי הקטף' מרמז על הכנעה, פי' שיהיה באחדות עם כל ישראל וד"ל.

(ליקוטים)

יומא דהילולא

יום שבת קודש ד' טבת - הרה"ק ר' גרשון הנוך העניך מראדזין בהרה"ק ר' יעקב מאיזביצא זצ"ל
הרה"ק ר' שלום מסקאהל בהרה"ק ר' שמואל זצ"ל

יום א' ה' טבת - הרה"ק ר' אהרן מטיטוב בהרה"ק ר' צבי בן הבעש"ט זצ"ל
הרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורא בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל

יום ב' ו' טבת - הרה"ק ר' יחזקאל שרגא משינווא בהרה"ק ר' חיים מצאנז זצ"ל
הרה"ק ר' אלתר ישראל שמעון בהרה"ק ר' יעקב מנובומונסק זצ"ל

יום ג' ז' טבת - הרה"ק ר' צבי בן מרץ הבעש"ט זצ"ל
הרה"ק ר' מרדכי יוסף מאיזביצא ב"ר יעקב מי השילוה זצ"ל

יום ו' י' טבת - הרה"ק ר' נתן מברסלב ב"ר נפתלי הרץ זצ"ל
הרה"ק ר' מאיר שלום מקאלשין בהרה"ק ר' יהושע אשר מפוריסוב זצ"ל
הרה"ק ר' אברהם אבא מפייטסבורג ב"ר יוסף זצ"ל

אור הצדיקים

א מעשה פאר מלכה מלכה

לקראת יומא דהילולא של הרה"ק ר' גרשון העניך מראדזין זי"ע

ובעיקר רצה לראות מראה חוטי תכלת שבפרוכת שכיון שהיו כפולים שישה, הצבע של תכלת יוכר בהם היטב, אבל לא נמצא שם ברומי כלום מכלי ביהמ"ק.

ושאל ג"כ להמשרתים הגדולים אשר שם, היתכן שיאבד אוצר יקר כזה, ולא השיבו על שאלתי מאומה, זולת קארדינאל זקן אחד אמר לו ששמע מזקנו, שבערך שנת ר"ל - ר"מ לחמו הגרמנים נגד הרומיים ימ"ש, וכמדומה לו שמלחמה הזאת זכרה הרב צמח דוד ז"ל בספרו.

האפיפיור שלהם היה אז מלך רומי כנהוג אצלם. הגרמנים פרצו פתאום לרומי ולא היה להם שהות להוציא האוצרות שברומי החוצה ולהסתירם מפניהם, הסכימו האפיפיור ויועציו לגנוז במחילות עפר מה שאפשר לגנוז, ומה שאי אפשר לשרוף, כי לא רצו שהאוצרות יפלו לידי הגרמנים.

סוף דבר היה שהאפיפיור שהיה אז המלך של רומי נשבה וישב אסיר במינכן ימים רבים, ויש אומרים שלא חזר כלל לרומי, כי מת שמה, גם הקרדינאלים שהטמינו האוצרות ברחו איש לנפשו לכל מדינה שמצאו מקום לברוח ומתו שמה, משום זה נשכח מקום המטמון ומכ"ש מה ששרפו שאינו עוד.

ומפני שכל העסק ביש הדין לחרפה להם, לא נכתב כל זה בספרי דברי הימים שלהם, ע"כ השמועה ששמעתי מן זקני חסידי ראדזין, ואולי זה אמת וישר, ואולי נודמן כי מן השמים היה זאת נכון שלא ימצאו כלי בית המקדש תחת ידי הטמאים הללו.



רב אחד מעיירה קטנה בפולין בא לפני הרבי מראדזין זצוק"ל וביקש ממנו הסכמה על ספרו שחיבר. הספר היה תרגום של ספר הזהר הקדוש. הרבי דחה אותו מפני שלדעתו אין לתרגם הזוהר מהשפה שבה כתבה ר' שמעון בר יוחאי. או מפני שאין אפשרות לכוון לאמיתות הדברים, או מפני שאין זה מן הראוי לעשות זאת. אותו רב הפציר ברבי וטען שתרגום הזוהר ללשוה"ק הינו דבר גדול, כי עי"ז יוכלו רבים מהמון העם להבין את האמור בספר קדוש זה, ובכל זאת, הרבי סבר אחרת, וסרב בנחרצות לתת לו הסכמה.

"ובכלל - הוסיף הרבי ואמר לרב המחבר - לא נתתי הסכמה מעודי ואין לי מושג כיצד

<< המשך בעמוד ד'

ובזה יוצאים ידי חובתם. והקב"ה שאין עושה עוול פייס אותם.

לעני הבטיח שבכל שבת קודש בזמר לכה דודי, בהגיע הקהל לחרוז בואי בשלום יפנו כל הקהל פניהם אליו ויהא הוא בראש והעשיר מכותל מזרח יעמוד בסוף כל הקהל. למזמר הודיע אשר בעיקבתא דמשיחא חוצפא יסגי ויהא הוא ראש הקהל ויבואו הקהל אצלו.

"לעלינו" ציוה לקבעו בתפילת מוסף דר"ה שאז יאריכו בו בזמר, ובמתן, וישחו מלא קומתם. ולתחנון ציוה לקבעו בתפילות יוהכ"פ שאז יאמרוהו הרבה פעמים ויתוסף לאומרו בפרטות בא"ב גדול דעל חטא. והודו כולם לשמו הגדול.



שמעתי מהג"מ ר' דוד וייצמאן ע"ה, אחד מתלמידיו של הרה"ק רבי גרשון העניך מראדזין - בעל התכלת זצוק"ל ונושאי כליו, ששמע מפי בעל התכלת שהיה בדעתו לעשות פרה אדומה, רק מנע עצמו מזה מפני שאיתא ברמב"ם, י' פרות, הראשונה עשה משה רבינו ע"ה והעשירית יעשה מלך המשיח, ואם כי אינו יודע מקור לזה מאין שאב הרמב"ם זה, אכן כדאי הם דברי הרמב"ם שלא יהין לכנוס בגבולו של מלך המשיח.

אגב ר' דוד הנ"ל מוותיקי חסידי ראדזין שעוד היה מהחוזרים אצל אביו הבית יעקב ז"ל והיה תלמידו המובהק, היה לו כעין יומן ממה שרשם כל מה ששמע וראה אצל רבו הארחות חיים, וחבל על דאבדין.

סיפרו החסידים הישישיים שהיו מקורבים להרה"ק מראדזין ז"ל, ששמעו מפיו ז"ל שאמר שגם הוא נסע לשם לרומי לראות כלי ביהמ"ק,

פ"א בא לפני הגה"ק רבי גרשון העניך מראדזין זי"ע איש אחד עם בנו על כתפו שלא היה יכול לילך ברגליו ונכנס לפניו ז"ל, ונטל זה הבן והניחו על ספה ויישר את רגלו והציג אותו על הארץ ואמר לו: אם אתן לך שני גראשין תלך, ואמר הן ונתן לו והלך פ"א אורך הבית והלך אצלו, ואמר לו: אם אתן לך עוד שני גארשין תלך בחזרה ואמר הן ונתן לו והלך, ואמר לאביו: טול בנך על כתפך ותשא אותו לביתך, ומעתה יכול הוא לילך ברגליו ואעפ"כ לא תנוח אותו תיכף שילך בעצמו על רגליו משום עין הרע, ע"כ תשא אותו על כתפך.

ואח"כ אמר להעומדים לפניו שידעו מזה אשר זה היה באמת שינוי טבע, ובאמת גם הטבע הוא חידוש גדול, רק משום שאדם רגיל בה שכן העולם נוהג, ע"כ אינו מתפלא עוד, ובאמת מי שיש לו עינא פקיחא ורואה מפורש שגם הטבע הוא מנפלאות הבורא לזה מראה השי"ת נסים כל עת ורגע, וכדמצינו ברבי חנינא בן דוסא (תענית כה). שאמר מי שאמר לשמן וידליק הוא יאמר לחומץ וידליק, והיינו שמה שאנו רואין שהשמן דולק אנו אומרים שזהו דרך הטבע אך אצל רחב"ד לא היה שום דרך הטבע, וכמו שהיה אצלו חידוש על חומץ שדולק כמו כן היה אצלו חידוש על שמן שדולק והיינו משום שזה רצונו ית' שהשמן ידלק, כמו כן היה מאמין שיוכל תיכף להיות רצונו ית' על חומץ שידליק.

וכמו כן היה כאן, שבאמת אני לא נתפעלתי מאומה, כי אני מאמין באמת אע"פ שהוא חגיר עם כל זה יוכל להיות רצונו ית' שתיכף ומיד יתחיל להלך ברגליו ולא יהיה בעיני לחידוש, וגם אבי הבן הוא בור וריק ועם הארץ והיה מאמין באמונה שלימה לפי גסות שכלו שאם יסע לאיזה רבי יתרפא בנו, וע"כ לא היה בעיני לחידוש שהאמין ובא על דעת כן, וע"כ כשלא היה בבית רק אני והוא היה יכול לשלוט שם השגחת השי"ת להראות לנו הנהגתו בלי דרך הטבע.



שמעתי מחסיד אחד בשמו של הרה"ק רבי גרשון חנוך מראדזין זצוק"ל, ד' היו מתרעמים על הקב"ה. העני על אשר תמיד מעמדו תחת כל הקהל והעשיר בראש. הממזר על אשר נאסר לבוא בקהל, ומה הוא אשם. התחנון, על אשר מחפשים כל טצדקי להיפטר ממנו. ה"עלינו", על אשר יחפזו באמירתו אצל הפתח וכבר רגל אחד בחוץ, ופעם ירוקו וישוחו

אור הישועות

סיפורי ישועות ומופתים מרכיניו

❁ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ❁

[מי שרק יגע בידית רלתי יוושען]

כשגמר הסוחר את התחייבויותיו לאדונית ונסתיימה העיסקה, ביקש ממנה מתנה לאות סיום ולמזכרת, נתנה לו האדונית כרית מפוארת, והוא הביאה אל רבינו והפציר בו שיקח את הכרית ממנו כמתנה, אבל רבינו סירב לקחת ממנו מאומה.

יעצו הגבאים שישאיר את הכרית בבית רבינו בלא לגלות את אזני רבינו, והוא עשה כדבריהם. פעם בסעודה שלישית כשרצה רבינו לומר תורה כדרכו בקודש, הניחו הגבאים את אותה הכרית המפוארת על כסאו של רבינו.

אבל רבינו נשאר עומד ולא רצה להתיישב על כסאו, וזאת על אף שבבית המדרש שררה חשיכה ולא היו יכולים להבחין איזו כרית מונחת על הכסא. מיד החליפו הגבאים כרית זו בכרית אחרת, או אז התיישב רבינו על כסאו.

הנוכחים תמהו מאוד, איך הבחין רבינו איזו כרית מונחת עתה ואיזו הייתה מקודם, אך לא היה מי שיעיז לשאול את רבינו על כך, אבל גיסו של רבינו לא היה יכול להתאפק ושאל את רבינו איך הרגיש בחשיכה איזו כרית מונחת על הכסא.

השיב לו רבינו בלשון זו: דבר זה אינו מהנפלאות הגדולות, הרי כשעוברת בהמה ליד חלון ביתנו אנו יכולים להרגיש ולהכיר עליה את כל המעשים שעשה בעל הבהמה מיום לידתו ועד היום הזה.

סיפר הרה"ח ר' שלמה ניסן, פעם בא אל רבינו אורח מזוטמיר ושמו ר' יצחק ב"ר עקיבא. ר' יצחק זה היה סוחר גדול בעסק התבואה, אבל באותם ימים היו עסקיו בכי רע, ולכן בא אל רבינו שיתפלל עבורו.

והנה בהיותו בוילעדניק, נודע לו כי יושבת שם עתה אדונית נכבדה, ועלה בדעתו רעיון שהוא יציע לפני האדונית עסק גדול ומצליח, היא תיתן לו דמי קדימה על חשבון ההוצאות הנצרכות לביצוע העיסקה, ובינתיים יהיו לו מעות לסחור בהם.

ולכן נכנס אל רבינו לשאול בעצתו האם לבצע רעיון זה, רבינו השיב לו בצורה מפורשת שלא יעשה כן, אבל הסוחר ר' יצחק הפציר ברבינו מאוד, ולחץ עליו עד שהצליח להוציא מפי רבינו את המילים: עשה כפי הבנתך.

הלך הסוחר לאדונית והציע לפניו עיסקה מוצלחת בעסק התבואות, הסכימה האדונית להצעתו ונתנה לו חמשת אלפים רובל דמי קדימה, הסוחר התחיל לספק את הסחורה, ובמשך זמן זה נשא חן בעיני האדונית והיא גמלה לו ביד רחבה.

הסוחר היה מאושר מהצלחתו, וחילק כסף רב לצדקה, וכמו כן נתן כסף לגבאים ולחסידים, אבל אל רבינו לא הגיעה פרוטה, וככל שהשתדל להעניק לרבינו סכומים גדולים ביותר סירב רבינו לקחת מאומה, ובאומרו: מעות אלו אינן טהורות.

<< המשך מעמוד ג'

כותבים הסכמה... אבל הרב לא הרפה ממנו וחזר ודרש מהרבי שיתן לו הסכמה. טענתו היתה שהרי השקיע עבודה עצומה בתרגום, וייגרום לו הפסד עצום אם לא יקנו את הספר, עקב חסרונה של הסכמת הרבי, שרק היא יכולה להצילו.

וכך במשך כל אותו יום הפציר הרב ברבי שיתן לו הסכמה: כשראה הרבי שלא יוכל להיפטר מהמחבר, אשר איננו מוכן לקבל את דעתו שלא מן הראוי לתרגם את ספר הזוהר, אמר הרבי למחבר: "הבה לי ספר עם הסכמה נהדרת ואכתוב לך אותה הסכמה!" נכנס הרב לבית המדרש, חיפש היטב וכשמצא איזה ספר עם הסכמה יפהפיה, בה מכוונה המחבר בכינויים אדירים, כגון: "יודע צפונות,

עוקר הרים, פטיש החזק, אדם גדול" וכיוצ"ב, כפי שראוי לכנות מחבר חשוב, הביאו אל הרבי.

הרבי קרא היטב את ההסכמה ואמר לרב המחבר: "טוב! בוא מחר, והסכמתי תהיה מוכנה, בדיוק כמו הנוסח שכתוב בהסכמת הספר שהבאת". הרב יצא מבית הרבי שמח וטוב לב. למחרת, כשנכנס לרבי, נתן לו הרבי מראדזין דף ואמר לו: "הנה ההסכמה שלכם". וכשהביט הרב בתוך ההסכמה נדהם כולו ונאלם מרוב תמהון.

הרבי כתב את כל ההסכמה בשפה הפולנית, כגון: "וידע צא זאכאוואנע, וויריווא גארי, טען מאצני מלאט, טשלאווייעק וכו'... הרב יצא מן הכלים מתמהון, ושאל את הרבי: "מדוע בפולנית?" אמר לו הרבי מראדזין: "איזה חילוק יש? הרי

אלו בדיוק אותם דברים הכתובים בספר שהבאתם לי. "יודע צפונות - וייע צא זאכאוואנע, 'עוקר הרים' - וויריווא גארי, וכו'. הכל בדיוק כמו באותה ההסכמה..."

אמר הרב: אמת, זהו תרגום מדויק של המילים, אך אין לו את אותו טעם כמו שהיה לו בהיותו כתוב בשפה המקורית - בלשון הקודש". אמר לו הרבי מראדזין: "אני עבדתי ותרגמתי כל מלה בדיוק, והרי גם אתה הודית בכך, ואעפ"כ אתה אומר שלתרגום זה אין טעם וריח. כן הדבר בתרגום שלכם. יתכן שבאמת זהו תרגום מדויק, וודאי שגם הושקע בו עמל רב, אבל לדברי הזוהר המתורגמים אין את אותו טעם כפי שיש בהם בלשונם המקורית..."

מי שיש באמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכיניו הק', נשמח אם ישלחם אלינו 0527173945@gmail.com